

DOM

Afsagt den 6. februar 2012 i sag nr. BS 6- /2010:

Mogens [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

mod

[REDACTED] Pensionskasse
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 16. marts 2011 drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, [REDACTED] Pensionskasse, er erstatningsansvarlig overfor sagsøgeren, Mogens [REDACTED], for en skade han pådrog sig i forbindelse med et fald i en skydedør i [REDACTED] Centret.

Mogens [REDACTED] har påstået [REDACTED] Pensionskasse tilpligtet at anerkende, at være erstatningsansvarlig for Mogens [REDACTED]s tilskadekomst den 10. marts 2009.

[REDACTED] Pensionskasse har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

[REDACTED] Pensionskasse er ejer af [REDACTED] Centret i Aarhus, der er udlejet til forskellige lejere - herunder [REDACTED] Supermarked A/S.

Ved den sydlige indgang til centret, der peger ud imod Otto Ruds Gade i Aarhus N, er installeret et automatisk skydedørsanlæg, der løbende tilses af firmaet Tormax Danmark A/S. Tormax Danmark A/S har den 28. februar 2009 foretaget eftersyn af skydedørene ifølge aftale, uden at der var noget at bemærke.

Den 10. marts 2009 kl. ca. 13.30 var Mogens [REDACTED] på vej på indkøb i [REDACTED] Centret. Han ankom via den sydvendte indgang fra Otto Ruds Gade og skulle passere de automatiske skydedøre for at få adgang til centret. I forbindelse med passagen faldt han i skydedørsanlægget, således at han faldt ned på sin venstre hofte, hvorved han brækkede lårbenet.

I forbindelse med tilsyn af skydedørene foranlediget af Tormax Danmark A/S den 16. marts 2009 blev der ikke konstateret funktionsfejl eller andre afvigende forhold ved det automatiske skydedørsanlæg.

Skydedørsanlægget er designet til at lukke med en kraft på 50 newton.

Den 21. marts 2009 sendte Mogens [REDACTED] en anmeldelse om episoden til viceværten i [REDACTED] Centret, der efterfølgende anmeldte sagen overfor [REDACTED] Forsikring, der er forsikringsselskab for [REDACTED] Pensionskasse.

[REDACTED] Forsikring har efterfølgende afvist et erstatningsansvar overfor Mogens [REDACTED] under henvisning til, at der har været tale om et hændeligt uheld.

Mogens [REDACTED] har den 16. marts 2010 udtaget stævning i nærværende sag.

Der er under sagen udarbejdet skønserklæring af 27. juli 2011.

Forklaringer

Mogens [REDACTED] har forklaret, at han er 69 år. Han er uddannet tømrer, men har arbejdet i mange år som pædagog. Han er i dag folkepensionist. Han kender Trøjbogcentret og kommer der ofte. Den 10. marts 2009 skulle han handle. Han kørte på knallert til centret. Han kom gående langs bygningen og ikke op ad trapperne til døren. Han havde ingen balanceproblemer og var ikke dårligt gående på det tidspunkt. Da han kom til skydedøren, så han en reklame for vaskepulver, som han kort stoppede op for at kigge på. Da han stoppede, stod han en smule til venstre for midten af døren. Han blev herefter ramt af døren på venstre skulder. Han var uforberedt på det. Han skulle måske til at tage et skridt, da døren ramte ham, så han stod nok på et ben. Han blev ramt relativt hårdt og mistede balancen. Han faldt ned og nåede ikke at tage fra med armene. Han faldt på lårbenet og skulderen. Han lå herefter i indgangspartiet med benene udenfor døren og overkroppen indenfor. Dørene lukkede i om benene på ham flere gange. En person prøvede at rejse ham op, men det gjorde ondt. Nogle personer trak ham ind i centret. Han kunne mærke, at der var noget helt galt. Der blev ringet efter Falck, og de kom hurtigt. Han blev indlagt på hospitalet i ca. 4 dage. Lægerne sagde med det samme, at lårbenet var brækket. Han blev opereret dagen efter. Han kom hjem og skrev den 21. marts 2009 et brev til viceværten i centret, Evald [REDACTED]. Han har det stadig ikke godt og må gå med stok, hvis han skal gå længere ture. Hans læge siger, at de skal se tiden an, men at han måske skal have skiftet hoften. Da han gik langs muren mod indgangen, var det med en afstand af ca. 1 meter til muren. Der var ikke nogen advarsler ved døren.

Majbrit [REDACTED] har forklaret, at hun var i centret den pågældende dag. Hun kom indefra og var på vej ud. Hun gik ud ad skydedøren og ned ad trapperne. Hun så Mogens [REDACTED] da hun gik ud. Hun så døren ramme ham i siden, og at han faldt ned. Hun så det, da hun kiggede tilbage mod centret for at se efter reklamer. Hun var nede på vejen på det tidspunkt, men kunne alligevel se det. Det så ud som om, Mogens [REDACTED] stod stille, da han blev ramt. Hun så ham, før døren ramte ham. Han faldt ned og lå i døren. Han havde benene udenfor og kroppen inde. Døren klappede sammen om hans ben flere gange. Hun gik tilbage for at hjælpe. Hun fik hans ben ind i centret, men det gjorde ondt på ham. Hun ringede efter en ambulance. Der kom medarbejdere fra centret. Hun gik fra stedet, efter at ambulancen havde været der. Mogens faldt efter hendes opfattelse på grund af, at døren ramte ham.

Evald [REDACTED] har forklaret, at han de seneste 10 år har været vicevært i [REDACTED] centret. Han har mange opgaver og er i centret hver dag. Hvis der er problemer med installationer, ringer man til ham. Han har tidligere fået underretninger om skydedøren i sydsiden af centret. Der har været små problemer med skydetræk m.v. Han har hver gang rekvireret en servicetekniker. Han har ikke oplevet, at der har været sager med folk, der kom til skade i skydedøren siden 2003 - bortset fra episoden med Mogens Bøving. Han bliver altid kontaktet, såfremt der er et problem. Han var ikke i centret den 10. marts 2009. Det var en medarbejder fra Løvbjerg, der ringede til ham. Han kørte til centret med det samme og fik samme dag fat på Tormax Danmark A/S, der yder service på skydedøre. De kom dagen efter kl. 11.00 og foretog service på dørene. Han testede umiddelbart, om dørene fungerede efter episoden, hvilket de gjorde. Derfor foretog han sig ikke andet. Han talte efterfølgende med Mogens [REDACTED] og bad ham om at sende et brev, så de kunne rette henvendelse til forsikringsselskabet. Det har tidligere været firmaet Bravida, der havde service på dørene. Han har selv altid ringet til Tormax Danmark A/S. Sensoren over døren er nok blevet skiftet efter episoden. Det gør de fra tid til anden, hvis sensorerne ikke reagerer, som de skal. Det bliver dagligt tjekket af deres rengøringsmand. Han ved ikke, om der flere gange siden ulykken er sket udskiftning af sensoren på ydersiden af døren. Han kan ikke udelukke, at sensoren er blevet skiftet før ulykken, da det sker jævnligt. Han har ikke hørt om problemer med, at dørene lukker i, når rengøringsmanden tjekker dem om morgenen. Han vejledte Mogens [REDACTED] om forsikringen, hvilket han finder naturligt at gøre, da episoden skete i forbindelse med en skydedør i centret.

Henrik [REDACTED] har forklaret, at han er administrerende direktør og har været i virksomheden i 22 år. Tormax laver automatiske dør anlæg. Tormax blev stiftet i 1975 og beskæftiger 80 personer. De installerer cirka hver fjerde dør anlæg i Danmark. De har nok over 40.000 dør anlæg i drift i Danmark. Det er sket, at folk er kommet til skade i firmaets dør anlæg. Det er nok 4-6 gange om året en usædvanlig hændelse i forbindelse med et dør anlæg. Ved nogle episoder laver de sikkerhedsrapporter. Der var 5 af den type episoder i

2009. Når man bevæger sig hen til dørene, kommer man ind i det felt, som sensoren dækker, og døren åbner sig. Hvis man herefter ikke passerer dørene, vil de forblive åbne i 2-3 sekunder. Hvis man tøver, for derfor at fortsætte i aktiveringsområdet, så genåbner dørene. Hvis man står stille foran de to sensorer i karmen, vil dørene ikke lukke. Sikkerhedssensoren er placeret over døråbningen. Hvis man står stille udenfor sikkerhedsfeltet og først træder frem, når dørene er begyndt at åbne, så vil de genåbne, når man kommer ind i søgefeltet. Hvis dørfløjen alligevel berører personen, vil den automatisk staks genåbne. Dørene vil berøre personen med et tryk på op til 5 kg, hvilket ikke er meget. Man har sat tidsrummet til 10 gange højere end normal gang for at tage hensyn til dårligt gående. Hvis man står stille i søgefeltet, vil dørene søge at lukke. Den vil dog genåbne ved berøring. Der bliver rutinemæssigt lavet sikkerhedstjek af sensorerne. Man regner normalt med, at en person fylder cirka 50 cm i bredden. Hvis man ikke sniger sig helt unaturligt tæt langs væggen, vil man blive detekteret af en sensor. Om sensorområdet går helt op til væggen eller f.eks. 20-30 cm fra væggen, ved han ikke. Men det er normalt sådan, at man ikke kan snige sig langs væggen. Hvis der har været en forhindring, der har stoppet døren, så vil døren genåbne og afvente lukketid. Herefter vil den søge at lukke døren med halveret hastighed. Den pågældende sensor blev defekt i november 2009 og blev derfor udskiftet. De blev kontaktet af viceværten, der sagde, at døren slet ikke åbnede, hvilket skyldtes en defekt sensor. Det sker fra det ene øjeblik til det andet. Det har derfor ingen sammenhæng med episoden i marts. De har ikke foretaget andre udskiftninger på det pågældende dør anlæg. Han har selv solgt de pågældende dør anlæg i 1990'erne. Der blev skiftet sensorer i 2002, og derefter er der ikke skiftet sensorer før i november 2009. En sensor holder normalt i 5-10 år. De har kun været på serviceeftersyn den 16. marts 2009 og ikke den 10. eller 11. marts. I videoen kan man se en journalist blive ramt af døren, men man ser ikke, hvornår døren blev åbnet. Han ser døren ændre retning. Han ser situationen i videoen, som om "hold-åben-tiden" for døren er udløbet, og der er derfor tale om en u hensigtsmæssig anvendelse af døren. Karmsensoren på side 5 i skønsrapporten er en udvendige sensor, da døren kører på indvendig side. Derfor har man monteret en lodret sensor på indvendig side. Man har normalt kun en sensor. Den udvendige lodrette sensor har haft et område som på skitsen "oversigt". Hvis man står udenfor, inden man kommer hen til karmsensoren, så vil døren lukke i efter udløb af lukketiden. Det tager 2-3 sekunder, før døren begynder at lukke. Døren lukker med en kraft på cirka 5 kg, hvilket er justerbart. Den kan lukke med op til 8,5 kg som det højeste.

Ole [REDACTED] har forklaret, at han i 5 år har været ansat som servicetekniker hos Tormax Danmark A/S. Han kører rundt i landet og udfører service på dør anlæg. Han er udlært maskinarbejder og er derefter udlært i firmaet. Han har udarbejdet servicereporten fra den 16. marts 2009. Han husker eftersynet. Han skulle lave et sikkerhedseftersyn. Han fik at vide, at der havde været et uheld med dørene. Han kunne ikke konstatere fejl ved dørene. De kørte, som de skulle. Han tjekkede blandt andet, om

sensoren over dørene havde et rigtigt søgefelt. Han tjekkede det hele. Han gik frem mod dørene fra forskellige vinkler og med forskellige hastigheder. Der var ikke behov for at justere sensoren. Der er to adgangsmuligheder, og sensoren er tilpasset, således at de er dækket ind. Han undersøgte lukkemekanismen ved at stille sig i døråbningen, hvilket aktiverede lukkemekanismen. Han holdt herefter hånden mod karmsensoren, hvorefter dørene åbnede igen. Han skiftede den lodrette sensor på udenfor i november 2009, da dørene ikke kunne lukkes. Sensoren har en holdbarhed på 5-10 år. Sensorer bliver smidt ud, når de bliver udskiftet. Han har kun skiftet sensor på dørene en gang siden 2002. Hvis man står stille i døråbningen, vil dørene lukke i. Hvis man står i karmsensorens søgefelt, lukker dørene ikke i. Hvis den lodrette udvendige sensor skal sættes til at dække helt inde ved muren, så vil den ikke række så langt ud foran dørene. Han har lavet fejl i sikkerhedsrapporten fra den 16. marts 2009, da fotocellen udvendig var monteret. Han har udfyldt sedlen under udførelsen af eftersynet. Dørene lukkede med cirka 5 kg, når den lukkede.

Ulrik [REDACTED] har forklaret, at han er servicetekniker for køl og ventilation hos Bravida. I Trøjborgcentret kontrollerer de dørene med henblik på brandsikkerhed. Han har lavet checkskemaet dateret den 20. februar 2009. Det var et rutinemæssigt tjek. De tjekker almindelige funktioner ved dørene, og at nødstopet fungerer. Døranlægget fungerede, som det skulle. De tester også, hvor hårdt dørene klemmer. Man kan ikke konstatere, om en sensor vil gå i stykker. Det sker fra det ene øjeblik til det andet.

Skønsmand Ernst Højbjerg Jeppesen har forklaret, at han har lavet en skønserklæring den 27. juli 2011. Han har anført, at det er uheldigt, såfremt sensoren ikke fanger personer, der kommer langs med væggen. Det kan være uheldigt, hvis der er mange mennesker. Ved en automatisk dør skal man helst gå så direkte frem mod den som muligt. Hvis man går langs med væggen, vil mange døre ikke åbne sig. På dvd'en så det ud som om, at døren ikke åbnede sig. Det kan gøre folk usikre på, om man skal gå ind eller lade være. Han målte ikke, hvor megen kraft døren lukkede med. Det er normalt 5 kg. Han kender ikke til døre, der har tryk med mere end 5 kg. Under normale omstændigheder vil dette ikke kunne vælte en person omkuld. Han ved ikke, om et tryk fra en dør med 5 kg ved et uheld vil kunne vælte en person, der er gangbesværet eller har tunge poser. Han mener ikke, at det er uforsvarligt, hvis sensoren måske kan bevirke, at døren ikke lukker op, hvis man kom fra siden helt inde ved muren. Men det kan forvirre folk. Det værste, der vil kunne ske er så, at døren ikke åbner, og man må bevæge sig tilbage for at aktivere døren. Karmsensoren er altid aktiv ved passage, uanset om de lodrette sensorer er aktive eller ej. Hvis en person ligger i døren under karmsensoren, vil døren lukke med 5 kg og herefter åbne sig igen. Derfor kan man opleve, at døren åbner og lukker flere gange. Det er døren bygget til at gøre, da der så vil være modstand i døråbningen. Hvis man "skygger" for karmsensoren, kan døren ikke lukke.

Der er under hovedforhandlingen forevist DVD med optagelse fra skydedørsanlægget i Trøjborgcentret.

Procedure

Mogens [REDACTED] har til støtte for påstanden gjort gældende,

- at skydedørene var behæftet med fejl/mangelfuld funktion og indretning på ulykkesdatoen den 10. marts 2009, idet dørene kunne lukke i og rent faktisk lukkede i, selv om Mogens Bøving var i døråbningen, hvilket var årsagen til, at han blev ramt af skydedørene og faldt ned på siden,
- at [REDACTED] Pensionskasse ikke ved skiltning, vejledning eller på anden behørig eller forsvarlig vis har orienteret sine kunder om, at dørene ville kunne lukke i, selv om man stod i døråbningen, og dette selv om butikken ([REDACTED]) netop ønskede, at kunderne skulle opholde sig på det pågældende sted i en længere periode, idet man havde opsat et tilbud på vaskepulver, som mange kunder, herunder Mogens [REDACTED], uden tvivl ville stoppe og se på,
- at skydedørenes indretning/mangelfulde funktion herefter er årsag til Mogens [REDACTED] sygemelding og helbredsmæssige følger efter ulykken den 10. marts 2009, og
- at [REDACTED] Pensionskasse på denne baggrund er erstatningsansvarlig for Mogens [REDACTED]s tilskadekomst den 10. marts 2009.

Magistrenes Pensionskasse har til støtte for påstanden gjort gældende,

- at der var tale om et hændeligt uheld, som pensionskassen ikke bærer ansvaret for,
- at skydedørene ikke var behæftet med fejl eller andre afvigende forhold på uheldstidspunktet, hvilket er dokumenteret ved to konkurrerende servicevirksomheders kontrol af dørene både forud for samt efter uheldet,
- at skydedørene opfyldte alle gældende forskrifter,
- at skydedørene lukkede med beskeden kraft, der ikke er egnet til at påføre personer fysisk skade, hvorfor det også bestrides, at Mogens [REDACTED] skulle være blevet ramt meget voldsomt,
- at [REDACTED] Pensionskasse som ejer af ejendommen ikke hæfter for

lejers anvendelse af ejendommen, herunder i relation til skiltning, vejledning eller lignende,

- at der alene er blevet foretaget én efterfølgende udskiftning af en sensor ved skydedøren den 2. november 2009, hvilket skyldtes et pludseligt opstået svigt i en elektronisk komponent, hvorfor udskiftningen ikke har nogen sammenhæng med hændelsen i marts 2009, og således heller ikke har nogen relevans for sagen,
- at Mogens [REDACTED]s bevisbyrde for, at Magistrenes Pensionskasse har handlet culpøst, herefter ikke er løftet,
- at uheldet tvangsfrit kan forklares som udslag af Mogens [REDACTED]s egen forsigtighed, og
- at der ikke er dokumentation for, at Mogens [REDACTED]s hofteskade kan henføres til skydedørenes lukning.

Rettens begrundelse og resultat

Retten lægger til grund som ubestridt, at Mogens [REDACTED] den 10. marts 2009 kl. ca. 13.30 faldt, da han opholdt sig i det automatiske skydedørsanlæg i den sydvendte indgang i [REDACTED] Centret, og at han i faldet pådrog sig brud på lårbenet.

Retten lægger endvidere til grund som ubestridt, at firmaet Tormax Danmark A/S, der håndterede service og eftersyn af skydedøre i [REDACTED] Centret, efterså skydedørene den 16. marts 2009 foranlediget af hændelsen, og at der ikke blev fundet funktionsfejl eller andre afvigende forhold vedrørende det automatiske skydedørsanlæg.

Efter Mogens [REDACTED]s forklaring lægger retten til grund, at han ankom til Trøjborg Centret og bevægede sig hen langs husmuren, hvorefter han drejede til venstre og gik ind ad skydedørene. Efter Mogens [REDACTED]s forklaring åbnede skydedørene sig for ham, således at han kunne gå ind i centret. Mogens [REDACTED] har forklaret, at han stoppede og stod stille et øjeblik i døråbningen og kiggede på en reklame for vaskepulver, hvorefter han mærkede en af skydedørene i ryggen, mistede balancen og faldt i døråbningen. Mogens [REDACTED] har ligeledes forklaret, at han, da han lå på jorden i døråbningen, oplevede dørene lukke som omkring hans ben flere gange.

Efter indholdet af skønserklæringen og forklaringen afgivet af skønsmanden Ernst Højbjerg Jeppesen finder retten det bevist, at skydedørene har fungeret efter hensigten, idet dørene har åbnet sig, som de skal for Mogens [REDACTED] ved hjælp af de censorer, der sidder over døren. Såfremt en person stopper

midt i døren, vil skydedøre af denne type efter et kort tidsinterval lukke sig, men kun med et tryk på fem kilo, som normalt ikke kan vælte en person omkuld. Såfremt personen opholder sig midt i døråbningen, vil dette forhindres af de såkaldte karmsensorer. Skønsmanden har udtalt, at der ikke er tale om en uforsvarlig indretning af døren, og at placeringen af den lodrette censor højst vil kunne bevirke, at dørene ikke lukker sig op, hvis man kommer fra siden, hvorved personen skal gå frem mod dørene igen for at aktivere dem, hvilket ikke er sket i dette tilfælde. Den omstændighed, at Mogens [REDACTED] er faldet og har brækket lårbenet i døråbningen, findes således ikke at kunne tilskrives fejl ved eller uforsvarlig indretning af døråbningen.

Den omstændighed, at skydedøre flere gange åbnede og lukkede, da Mogens [REDACTED] lå i døråbningen må efter skønsmandens forklaring betegnes som sædvanligt, da dørene er bygget til at lukke sig, og da Mogens [REDACTED] ikke har skygget for karmsensoren, da han lå ned.

På denne baggrund finder retten ikke, at [REDACTED] Pensionskasse ifalder culpaansvar, men at faldet skyldes et hændeligt uheld. Herefter tages frifindelsespåstanden nedlagt af [REDACTED] Pensionskasse til følge.

Sagsomkostninger

Efter sagens udfald skal Mogens [REDACTED] til [REDACTED] Pensionskasse betale sagsomkostninger med 25.000 kr. Beløbet omfatter 25.000 kr. til dækning af advokatbistand. Udgiften til syn og skøn på 9.088,25 kr. afholdes endeligt af Mogens [REDACTED]

Thi kendes for ret:

[REDACTED] Pensionskasse frifindes.

Mogens [REDACTED] skal inden 14 dage i sagsomkostninger til [REDACTED] Pensionskasse betale 25.000 kr.

Mette Søgaard Vammen

/alm